

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 262/2023-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Taragel a Akram, s. r. o., Starosaská 11, Spišská Nová Ves, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Natália Akram, proti postupu Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 24/2018 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 9 C 1170/1998), Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 38/2019, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 147/2020 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Co 50/2015-429 z 25. februára 2016, rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 1 C 24/2018-80 z 3. októbra 2018, rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 38/2019 z 13. februára 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu elektronickou formou 14. decembra 2022 [doplnenou podľa § 40 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) písomným podaním doručeným 16. decembra 2022, pozn.] domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 C 24/2018 [(predtým vedenom pod sp. zn. 9 C 1170/1998), ďalej aj „konanie okresného súdu“], Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 38/2019 (ďalej aj „konanie krajského súdu“), Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 147/2020 (ďalej aj „konanie najvyššieho súdu“; konanie okresného súdu, konanie krajského súdu a konanie najvyššieho súdu spolu aj „napadnuté konanie“). Súčasne sa domáha, aby ústavný

súd zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 3 Co 50/2015-429 z 25. februára 2016, rozsudok okresného súdu č. k. 1 C 24/2018-80 z 3. októbra 2018, rozsudok krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 38/2019 z 13. februára 2020 a uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022 s alternatívnym návrhom, aby ústavný súd prípadne zrušil len rozsudok okresného súdu č. k. 1 C 24/2018-80 z 3. októbra 2018, rozsudok krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 38/2019 z 13. februára 2020 a uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022 a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Sťažovateľ navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v napadnutom konaní sa sťažovateľ žalobou podanou okresnému súdu 28. apríla 1998 domáha proti žalovanému zaplata sumy 2 532,70 eur s príslušenstvom. Po opakovanom zamietnutí žaloby (rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 1170/98-32 z 5. novembra 1998 a rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 1170/98-235 z 1. apríla 2005, pozn.) a vrátení veci na ďalšie konanie (uznesenie krajského súdu č. k. 11 Co 25/99-42 zo 4. marca 1999 a uznesenie krajského súdu č. k. 4 Co 338/2005-253 z 30. marca 2007, pozn.) okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 1170/1998-325 z 2. júla 2009 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal sťažovateľovi zaplatiť vymáhanú sumu spolu s úrokom z omeškania. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalovaný odvolanie, ktoré krajský súd uznesením č. k. 4 Co 89/2010-361 zo 16. novembra 2010 odmietol ako podané oneskorene, pričom lehotu na podanie odvolania odvodzoval od doručenia namietaného rozsudku okresného súdu právnomu zástupcovi žalovaného. Rozsudok okresného súdu tak 16. decembra 2010 nadobudol právoplatnosť a 20. decembra 2010 aj vykonateľnosť. Z dôvodu absencie dobrovoľného plnenia zo strany žalovaného sťažovateľ pristúpil k iniciovaniu exekučného konania, v rámci ktorého bola vymožená väčšina vymáhanej pohľadávky. Žalovaný 6. októbra 2014 požiadal okresný súd o opätovné doručenie rozsudku okresného súdu, a to s odôvodnením, že predmetné rozhodnutie mu ako fyzickej osobe nebolo doručené, keďže jeho právny zástupca bol splnomocnený na zastupovanie pozemkového spoločenstva bez právnej subjektivity, ktorého bol žalovaný predsedom, avšak nie na zastupovanie žalovaného ako fyzickej osoby, a preto rozsudok okresného súdu nemohol nadobudnúť právoplatnosť. Na podklade odvolania žalovaného krajský súd uznesením č. k. 3 Co 50/2015-429 z 25. februára 2016 zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Následne okresný súd vydal rozsudok č. k. 1 C 24/2018-80 z 3. októbra 2018, ktorým žalobu zamietol, a to s odôvodnením, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním zodpovednosti za škodu v tom čase už pôvodného žalovaného, z ktorej titulu si uplatňuje vymáhaný nárok. Krajský súd predmetné rozhodnutie okresného súdu rozsudkom č. k. 5 Co 38/2019 z 13. februára 2020 potvrdil a najvyšší súd uznesením č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022 (doručené sťažovateľovi 14. októbra 2022, pozn.) dovolanie sťažovateľa odmietol. Zmena súdnych rozhodnutí viedla nielen k zastaveniu exekúcie (uznesenie okresného súdu č. k. 10 Er 35/2011-70 zo 14. septembra 2016, pozn.), ale aj postupu právneho nástupcu žalovaného, ktorý si žalobou podanou 1. júla 2019 uplatnil proti sťažovateľovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 12 115,28 eur spolu s príslušenstvom (konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 32/2019, pozn.).

3. Na podklade uvedeného sťažovateľ namieta nielen neprimeranú celkovú dobu trvania namietaného konania, ale osobitne rozporuje postup okresného súdu pri vyznačovaní doložky právoplatnosti rozsudku okresného súdu. Podľa jeho názoru mal okresný súd pochybiť

už v priebehu konania, keď s [REDAKOVANÉ] konal ako s právnym zástupcom žalovaného a doručoval mu všetky písomnosti (žalovaný okrem rozsudku okresného súdu nespochybnil doručenie žiadnych iných písomností svojmu právnemu zástupcovi, pozn.), pričom žalovaný si uplatnil aj trovy právneho zastúpenia. V kontexte uvedeného vyjadruje presvedčenie, že okresný súd aj krajský súd porušili svoje povinnosti, keď nepreskúmali správnosť plnomocenstva udeleného žalovaným právnemu zástupcovi, čo v konečnom dôsledku viedlo k vzniku právnej neistoty (zrušením právoplatnosti rozsudku okresného súdu, pozn.), porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj k vzniku ďalších prietáhov v napadnutom konaní. Naďalej sa domnieva, že [REDAKOVANÉ] bol právnym zástupcom žalovaného, pretože aj ak písomné plnomocenstvo vykazuje vady prejavu vôle žalovaného, jeho akceptáciou počas niekoľko rokov trvajúceho súdneho konania žalovaný vyjadril jednoznačný prejav vôle, aby ho menovaný právny zástupca v napadnutom konaní zastupoval. Namieta aj postup najvyššieho súdu, ktorý sa v uznesení č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022 nemal žiadnym spôsobom vysporiadať s argumentáciou predstavenou v podanom dovolaní, keď odkázal len na odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Aj naďalej považuje za sporné právne posúdenie prejednávanej veci a, prezentujúc skutkový stav, akcentuje, že v napadnutom konaní si uplatňoval nárok na zaplatenie odmeny za vykonanú ťažbu dreva, a nie náhradu škody, ako judikovali všeobecné sudy.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

5. Z hľadiska namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že jeho cieľom je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu, alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

6. V nadväznosti na uvedený ustálený právny názor ústavný súd zdôrazňuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Tento názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 165/2021). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (III. ÚS 107/2022)], pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej aj „ESLP“); Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok ESLP z 20. 6. 2006, sťažnosť č. 69484/01, body 61 až 65; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok ESLP z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05].

7. Žiadosťou o poskytnutie súčinnosti podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd od okresného súdu zistil, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 27. marca 2020, a to na základe rozsudku okresného súdu č. k. 1 C 24/2018-80 z 3. októbra 2018 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 38/2019-139 z 13. februára 2020. Zároveň dopytom na okresný súd nadobudol informáciu, že okresný súd rozhodol aj o trovách konania a odvolacieho konania spoločným uznesením z 3. júna 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30. júna 2020. Posudzovaná ústavná sťažnosť tak bola ústavnému súdu doručená v čase, keď o veci ako celku už bolo právoplatne rozhodnuté a zo strany okresného súdu a krajského súdu nemohlo dochádzať k porušeniu namietaných práv sťažovateľa, a preto v tejto časti ústavný súd nepristúpil k vecnému posúdeniu primeranosti dĺžky konania.

8. Ústavný súd pre úplnosť kontextu prejednávanej veci a posudzovania celkovej dĺžky konania konštatuje, že hoci obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je obdobný do tej miery, že ich porušenie ústavný súd posudzuje spoločne (napr. II. ÚS 55/98, IV. ÚS 105/07, I. ÚS 280/08, II. ÚS 186/2010), perspektíva ústavného súdu vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom je odlišná ako v prípade Európskeho súdu pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako členskému štátu Rady Európy a ústavný súd ako vnútroštátny ľudskoprávny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom (m. m. I. ÚS 390/2019). Nemožno preto konštatovať, že by ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v každom konaní automaticky sčítal dĺžku konania pred viacerými inštanciami štátnych orgánov a túto následne hodnotil bez ohľadu na okolnosti prípadu (napr. I. ÚS 238/2022, I. ÚS 19/2023). Uvedené je aj prípadom sťažovateľa, keď v merite veci bolo právoplatne rozhodnuté (bod 7 tohto uznesenia, pozn.) a zmenu procesného stavu neprinieslo ani dovolacie konanie, keďže najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol (body 2 a 11 tohto uznesenia, pozn.).

9. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ nijako nekonkretizoval, v čom mala spočívať alebo ako sa prejavila pomalosť, nesústredenosť, alebo nehospodárnosť konania najvyššieho súdu. Sťažnostnú naráciu vo vzťahu k najvyššiemu súdu založil len na argumentácii smerujúcej k porušeniu práva na spravodlivý proces, ku ktorému malo dôjsť nevysporiadaním sa s jeho výhradami k rozhodnutiam súdov nižšej inštancie (bližšie bod 3 tohto uznesenia, pozn.).

10. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že popri uvedení petitu je ďalšou povinnosťou sťažovateľa, aby svoju ústavnú sťažnosť náležite odôvodnil, t. j. aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Nedostatok odôvodnenia sťažnosti vyvoláva významné procesné dôsledky (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014,

II. ÚS 594/2016). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len so zreteľom na lehoty uvedené v zákone. Pre posúdenie prípadných prietahov v konaní orgánu verejnej moci sa preto o to viac vyžaduje náležité odôvodnenie ústavnej sťažnosti a chronologický opis (aspoň čiastočný) skutkového stavu, ktorý by ústavnému súdu už po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti umožnil vytvoriť si základnú predstavu o spôsobe vedenia napádaného konania (I. ÚS 266/2021, I. ÚS 173/2022). Absencia vymedzenia skutočností, na základe ktorých sa sťažovateľ domnieva o zásahu do jeho namietaných práv v konaní najvyššieho súdu preto s odkazom na § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde vedie k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje náležitosti ustanovené zákonom, a tým zakladá dôvod, pre ktorý ústavný súd v tejto časti mohol ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

11. Na účel náležitého poskytnutia ochrany namietaných práv sťažovateľa ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že súdny spis bol najvyššiemu súdu predložený 9. októbra 2020, ktorý o podanom dovolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022, ktoré bolo doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa 14. októbra 2022, čo v žiadnom prípade nemožno hodnotiť ako neprimeranú dobu rozhodovania najvyššieho súdu. Na tomto mieste ústavný súd zároveň poukazuje na povahu dovolacieho konania, keď dovolací súd preskúmava rozhodnutie odvolacieho súdu na základe podaného dovolania v intenciách dovolacích dôvodov a robí tak na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané v celom súdnom konaní, čím sa implikuje aj zvýšená faktická a časová náročnosť dovolacieho konania. Z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd v hierarchii všeobecných súdov, by malo vyplývať, že najvyšší súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že aj časový rámeč, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania (m. m. I. ÚS 203/2021, I. ÚS 236/2022).

12. V konklúzii uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu v napadnutom konaní odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

13. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu a krajského súdu, a to nepreskúmaním správnosti plnomocenstva udeleného právnomu zástupcovi na strane žalovaného, vyznačením doložky právoplatnosti, ako aj postupom najvyššieho súdu, ktorý sa v uznesení č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022 nemal žiadnym spôsobom vysporiadať s argumentáciou sťažovateľa predstavenou v podanom dovolaní (bližšie bod 3 tohto uznesenia, pozn.).

14. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína (m. m. I. ÚS 138/93, IV. ÚS 251/04, I. ÚS 571/2013, II. ÚS 113/2019), že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, a nie zákonnosti, a preto nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nim urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi, a preto je povinnosťou ústavného súdu rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústí do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady,

keď určitý procesný postup – hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne) hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem* – protiústavnosť konania nezaloží (I. ÚS 76/2015, I. ÚS 281/2019, II. ÚS 168/2022).

15. Napriek tomu, že prípad sťažovateľa je príkladom situácie, keď bol procesný postup najmä okresného súdu na hranici zákonnosti, pretože nevenoval náležitú pozornosť identifikovaniu pomeru vzťahu medzi žalovaným a osobou, s ktorou konal ako jeho právnym zástupcom, nemožno striktne uzavrieť, že vyústil do protiústavnosti, resp. nespravodlivosti. *Ipsa facto*, zo sťažovateľom prezentovanou výhradou porušenia princípu právnej istoty a zásady *res iudicata*, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku nesprávneho vysporiadania sa s právnym zastúpením žalovaného, čo viedlo k opakovanému doručeniu už medzičasom právoplatného rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 1170/1998-325 z 2. júla 2009 (bod 2 tohto uznesenia, pozn.), sa vysporiadal krajský súd v uznesení 3 Co 50/2015-429 z 25. februára 2016, keď dôvodil, že splnomocnenie [REDAKOVANÉ] nemohlo udeliť pozemkové spoločenstvo Urbariátne lesy a pasienkové spoločenstvo, a to ani prostredníctvom žalovaného, keďže v zmysle § 10 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 181/1995 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov nemalo právnou subjektivitu, čo založilo nulitu udeleného splnomocnenia, keďže „nonsubjekt“ nemôže vykonať právny úkon. V dôsledku nesprávneho doručenia súdneho rozhodnutia preto nemohol ani predmetný rozsudok okresného súdu nadobudnúť právoplatnosť. Obdobne, pokiaľ ide o predmet konania, všeobecné sudy poukázali na dôkaznú núdzu na strane sťažovateľa, a tým neunesenie dôkazného bremena o uplatňovanom nároku (napr. bod 86 rozsudku okresného súdu č. k. 1 C 24/2018-80 z 3. októbra 2018, body 39 až 42 rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 38/2019 z 13. februára 2020 pozn.), pričom akcentovali aj určitú dichotómiu pri vymedzení právneho titulu uplatňovaného nároku, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sťažovateľ si nárok uplatňoval z dôvodu náhrady škody a až v odvolacom konaní si časť nároku uplatnil aj z dôvodu zaplatenia odmeny za uskutočnený výrub dreva (body 32 až 36 rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 38/2019 z 13. februára 2020, pozn.).

15.1. Reflektujúc obsah uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022, ústavný súd rezultuje, že najvyšší súd sa náležitým spôsobom vysporiadal s nedostatkom udeleného plnomocenstva na strane žalovaného, a to aj v kontexte zásady *res iudicata*, keď v bode 48 predmetného uznesenia zdôraznil potrebu kumulatívneho splnenia esenciálnych podmienok na nadobudnutie právoplatnosti, akými sú riadne doručenie rozhodnutia a nemožnosť podať riadny opravný prostriedok, pričom vysvetlil, že doložka právoplatnosti na rozsudku okresného súdu bola v dôsledku chybného doručenia rozhodnutia žalovanému vyznačená nesprávne. Náležitú pozornosť venoval aj výhradám sťažovateľa k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, keď apeloval na skutočnosť, že právnemu posúdeniu ako povinnosti konajúceho súdu predchádza skutkové odôvodnenie uplatňovaného nároku v smere unesenia dôkazného bremena, pričom odkázal na odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu (bod 56 uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022, pozn.). V korelácii predneseného ústavný súd uzatvára, že neobstojí ani sťažostná narácia, ktorou sťažovateľ rozporuje deficit vysporiadania sa s jeho dovolacími dôvodmi v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 147/2020 z 28. septembra 2022.

16. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s rozhodnutiami všeobecných súdov označených v bode 1 tohto uznesenia nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97,

II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd zároveň pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie podstatný, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06). V prípade sťažovateľa však všeobecné súdy zodpovedali skutočnosti zásadne pre ich meritórne rozhodnutie.

17. K námietkam sťažovateľa tak ústavný súd súhrnne uvádza, že pri predbežnom prerokovaní nezistil existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala vysloviť jeho porušenie, a preto ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

19. Na záver ústavný súd v kontexte prijatých záverov všeobecných súdov dopĺňa, že právna teória zastáva názor, podľa ktorého plná moc sa v ústnej forme udeľuje len ako osobitná plná moc, a to na právne konanie, ktoré si nevyžaduje písomnú formu. Naopak, generálna a osobitná plná moc k určitému druhu konania sa vyhotovuje vždy v písomnej forme, ktorú si vyžaduje buď právna úprava, alebo rozhodnutie súdu. Vo všeobecnosti sa tak požaduje, aby udelená plná moc mala rovnakú právnu formu, ako právne konanie, ku ktorému dochádza (ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. *Občianský zákoník. Komentár. Svazek I.* Praha : Wolters kluwer, a.s., 2014. s. 1056.). V prípade, ak v sporovom konaní uskutoční zástupca úkon v mene zastúpenej osoby, musí mať súd preukázanú existenciu a rozsah zastúpenia. Vznik splnomocnenia na účely sporového konania je podmienený výlučne relevantným prejavom vôle splnomocniteľa, a to v písomnej alebo ústnej forme do zápisnice podľa § 28 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase začatia napadnutého konania. Bez splnenia tejto podmienky nekoná súd so zástupcom a sporovú stranu nepovažuje za zastúpenú. Ak bola zástupcom bez splnomocnenia v mene sporovej strany podaná žaloba, odvolanie či iný úkon smerujúci k začatiu konania alebo niektorého jeho samostatného procesného štádia, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 3 *in fine* Civilného sporového poriadku, § 104 Občianskeho súdneho poriadku). V opačnom prípade, napríklad ak zástupca bez riadneho splnomocnenia realizoval iné úkony (návrhy na zmenu žaloby, vyjadrenia či procesné námietky a iné, pozn.), súd na úkon zástupcu neprihliada ako na úkon sporovej strany a pokračuje ďalej v konaní so sporovou stranou bez zástupcu (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S.,

Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 316 – 317). Uvedené je aj prípadom sťažovateľa, keď po zásadnom zanedbaní skúmania splnenia procesných podmienok zo strany okresného súdu muselo dôjsť k opakovanému doručeniu rozsudku okresného súdu.

20. Nad rámec uvedeného ústavný súd rezultuje, že ak sťažovateľ napáda existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ako aj uznesenie krajského súdu č. k. 3 Co 50/2015-429 z 25. februára 2016, ústavný súd nemohol ponechať bez povšimnutia nedostatok plnej moci udelenej sťažovateľom advokátke na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd v zhode so svojou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu presne vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje (III. ÚS 386/2018, I. ÚS 281/2019). Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti a jej príloh zistil, že splnomocnenie sťažovateľa pre právneho zástupcu – advokátku bolo výslovne udelené na zastupovanie pred ústavným súdom „*vo veci podania ústavnej sťažnosti proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 147/2020 zo dňa 28.09.2022, rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/38/2019 zo dňa 13.02.2020 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1 C/24/2018-80 zo dňa 03.10.2018*“. Z tohto splnomocnenia teda vyplýva, že bolo sťažovateľom výslovne udelené len na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k označených rozhodnutiam všeobecných súdov a nie aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu, pričom v plnomocenstve neboli označené ani základné práva, ktorým poskytnutia ústavnoprávnej ochrany sa sťažovateľ domáha (bližšie bod 1 tohto uznesenia, pozn.). Tým sa aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa advokátom odôvodňuje predpoklad o istej miere nepozornosti pri koncipovaní ústavnej sťažnosti znamenajúcej nesplnenie jej náležitostí ustanovených zákonom o ústavnom súde. S prihliadnutím na výsledok konania ústavný súd už z dôvodu procesnej ekonómie nepristúpil k odstraňovaniu predmetného nedostatku, keďže ani jeho prípadné odstránenie by už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Zároveň prípadná výzva na odstránenie nedostatkov spočívajúcich v absencii náležitého odôvodnenia ústavnej sťažnosti by *de facto* znamenala suplovanie úkonov právnej služby a povinnosti advokáta postupovať s odbornou starostlivosťou [§ 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, pozn.], čo nie je žiadnym spôsobom akceptovateľné (m. m. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010, II. ÚS 660/2016).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 3. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu